

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	404
Land:	Irak
Kilde:	Landinfo. Respons.
Titel:	Irak: Parti Azadi Kurdistan (PAK) – Kurdistan Freedom Party.
Udgivet:	11. maj 2009
Optaget på baggrundsmaterialet:	9. juni 2009

Respons

Irak: Parti Azadi Kurdistan (PAK) – Kurdistan Freedom Party

Problemstilling/spørsmål:

- Hva slags informasjon har Landinfo om det iranske (eksil-)partiet Kurdistan Freedom Party (PAK), tidligere kjent som Revolutionary Union of Kurdistan?
- Hva heter lederen for PAK?
- Hvor er organisasjonens hovedkvarter og hvor mange peshmerga er tilknyttet hovedkvarteret?
- Har peshmergaene som oppgave å blant annet eskortere og beskytte høytstående medlemmer i organisasjonen mot trusler fra iranske myndigheter i Nord-Irak?
- Har PAKs hovedkvarter vært angrepet av Iran?
- Gjennomfører organisasjonen militære operasjoner?
- Har organisasjonen et nært samarbeid med Kurdish Democratic Party of Iran (KDPI)?

Generelt om PAK: organisasjon og profil

I henhold til en kurdisk kilde i Norge ble partiet etablert 20. mai 1991 i Keweresh i Nord-Irak under navnet Revolutionary Union of Kurdistan (RUK). På en partikongress 10. oktober 2006 ble navnet endret til (Parti Azadi Kurdistan / Kurdistan Freedom Party (PAK) (e-post 2009).

Kurdish Social Democratic Party (KSDP) sin representant i Damaskus opplyser imidlertid at PAK gikk ut av PKK i 1999, etter at PKKs leder Abdullah Öcalan var blitt arrestert. Han opplyser videre at PKK da ble delt i fire, hvorav PAK utgjorde et av utbryterpartiene. I dag har PAK medlemmer fra Syria, Irak, Tyrkia og Iran (intervju i Damaskus 2008).

PAK synes å være representert i den internasjonale paraplyorganisasjonen Kurdish National Congress. Gruppen var tilstede ved KNCs årlige kongress i California i USA våren 2007. I referatet herfra ble for øvrig Hussen Yazdan Bana omtalt som nestformann og en Ali Gazi som formann (president) (KNC North America 2007).

Gruppen ser ut til å ha en avdeling eller et kontor i Nord-Amerika. Zagros Yazdanpanah oppgis som representant for dette kontoret, og var blant dem som hadde ordet på kongressen. På partiets hjemmeside, som publiserer på farsi og kurdisk og som har lagt ut stoff så sent som i januar 2008, oppgis det dertil at partiet har en “American Committee”.¹ Gruppen har muligens en komité i Norge også, oppgitt som “KNC, Kurdistan nasjonal kongress (kurdisk parti, norsk komité)” på hjemmesidene til SOS Rasisme (SOS Rasisme 2007).

Det finnes også en nettside til en skandinavisk avdeling.²

Ifølge Landinfos kilde i Norge kjemper PAK for en “fri, uavhengig og demokratisk kurdisk stat”, og partiet er interessert i et godt samarbeid med alle andre kurdiske partier. Som en overgangsløsning for få opprettet en kurdisk stat, går partiet inn for et føderalt statssystem i Iran.

Også partiets offisielle talsmenn poengterer målsetningen om å skape en selvstendig stat av de kurdiske områdene i Iran. På KNCs kongress i Washington DC i mars 2006 uttalte Zargos Yazdanpanah, nordamerikansk representant for RUK, at hans parti tror på “et uavhengig Kurdistan”, men at det enn så lenge vil basere arbeidet sitt på tanken om “et demokratisk føderalt Iran” (KNC North America 2006). KNCs kongress i mars året etter hadde for øvrig som motto “from struggle to statehood” (KNC North America 2007).

I tillegg til denne uttalte separatistiske profilen, beskriver den amerikanske ny-konservative skribenten Jack Wheeler PAK som høyreorientert i liberalistisk forstand – opptatt av markedsøkonomi og vestlig-liberale verdier. Wheeler mener også at partiet er blant de tre største av de kurdisk/iranske motstandsgruppene, og at de to andre er KDPI og Komala. Han beskriver det der nest som uttalt anti-marxistisk og anti-islamistisk (Wheeler 2006).

Heter lederen for PAK?

Ifølge Landinfos kilde i Norge skal partiets leder i dag være Husiain Yezdanpenah, som skal ha ledet partiet fra 19. september 1991 (e-post 2009).

KSDP sin representant i Damaskus oppga imidlertid en person ved navn Murad Ahjad, som skal inneha et særlig ansvar for PAKs militære del. Representanten for KSDP mente for øvrig at ledelsen av PAK ikke var tiltrodd én bestemt person. Pr. oktober 2008 hadde PAK ennå ikke holdt en generalforsamling for formelt å velge leder (intervju i Damaskus 2008).

I et oppslag i avisen Ashraq al-Awsat i mai 2009 navngis Yezdanpenah (transkribert som Hussein Yazdan Bana) som visepresident i PAK og en Ali Qazi Mohammed som leder (Aziz 2009).

Det har ikke lyktes Landinfo å få kontrollert denne informasjonen, men det at Yezdanpenahs navn forekommer også i andre sammenhenger (se forrige avsnitt), kan tyde på at det er han som er lederfiguren.

¹ Informasjon innhentet på PAKs hjemmeside <http://www.pak-us.com/> 27. januar 2008. Ved oppdatering av denne responsen i mai 2009 var hjemmesiden ikke tilgjengelig på denne nettsiden.

² Tilgjengelig fra <http://www.knscandinavia.com/> [lastet ned 11. mai 2009].

Hvor er organisasjonens hovedkvarter og hvor mange peshmerga er tilknyttet hovedkvarteret?

Ifølge Landinfos kilde i Norge ligger hovedkvarteret i Nord-Irak. Noen nærmere angivelse er ikke blitt gitt.

Ifølge KSDP sin representant i Damaskus, holder PAK i dag til i Bamon og i Haj Umran i Qandil-fjellene. Herfra foretar partiets peshmerga (geriljasoldater) streif inn i Iran for å utføre væpnede aksjoner mot den iranske Revolusjonsgarden (Pasdaran) og iranske militære styrker.

Jack Wheeler³ oppgir at gruppen har tilholdssted i landsbyen Rayat i Dohouk provins, ca. 10 kilometer fra den iranske grensen. Han skriver om et besøk han avla hos dem der i 2006 (Wheeler 2006). Rayat ligger på hovedveien mellom Erbil og Piranshahr (i Iran). Wheeler omtaler Rayat ellers som “stappfull av iranske agenter og agenter fra PKK”.

Det har ikke lyktes å skaffe opplysninger om antallet peshmerga tilknyttet hovedkvarteret.

Har peshmergaene som oppgave å blant annet eskortere og beskytte høytstående medlemmer i organisasjonen mot trusler fra iranske myndigheter i Nord-Irak?

Landinfos kilde i Norge opplyser at det i 2006 ble vedtatt å forandre oppgavene til PAKs peshmergaer fra offensiv angrepspolitikk til selvforsvar, bl.a. for ikke å skape problemer for KRG-regjeringen. Hva de defensive oppgavene innebærer konkret, er ikke blitt opplyst, men en annen opplysning kilden ga, kan tyde på at de omfatter oppgaver av defensiv karakter (e-post mars 2009).

Har PAKs hovedkvarter vært angrepet av Iran?

Landinfos kilde i Norge opplyser at basen muligens kan ha vært utsatt for anslag fra iransk side (e-post mars 2009).

I september 1991 skal partiets første leder ha blitt likvidert, og i juni skal to partimedlemmer ha blitt tatt av dage av iransk sikkerhetstjeneste. Defensive oppgaver kan på denne bakgrunn godt tenkes å omfatte eskorte- og livvaktstjeneste for sentrale medlemmer.

En må dessuten kunne anta at en base med beliggenhet i Qandil-fjellene vil være utsatt for iransk beskytning over grensen, slik det jevnlig forekommer mot antiiransk kurdisk gerilja med tilhold på irakisk side av grensen. Landinfo har imidlertid ikke funnet informasjon som konkret påviser at PAK skal ha blitt utsatt for dette.

Gjennomfører gruppen militære operasjoner?

Av Jack Wheelers artikkel fremgår det at PAK i det minste frem til 2006 drev offensiv virksomhet. Dette året fulgte han en gruppe av partiets peshmerga på et streif ca. 10 km inn på iransk territorium i 2006. Målet var byen Piranshahr, der en skulle komme i kontakt med medlemmer av gruppen på iransk side. I løpet av oppdraget skulle gruppen ta ham med for å møte en bil som ville frakte ham til et medlem som bor i Piranshahr. Oppdraget ble imidlertid

³ Mer informasjon om Jack Wheeler finnes i hans presentasjon av seg selv på eget nettsted, se Wheeler u.d..

avbrutt fordi gruppen havnet i nærheten av en trefning mellom iranske grensevakter og en smuglergruppe. Gruppen synes slik sett å ha knyttet til seg aktivister bosatt i Iran.

Wheeler beskriver slike streif som vanlige. Han sier at gruppen gjør dette for å foreta væpnede anslag mot iranske myndigheter, og at gruppen er “den eneste av de iranske motstandsgruppene som driver væpnet kamp i Iran”. Han hevder også at væpnede aksjoner i Iran er noe gruppen (innbefattet RUK) har holdt på med i “en generasjon” (Wheeler 2006).

Ifølge Totten påberoper PAK seg dessuten å ha organisert demonstrasjoner i Iran i forbindelse med opptøyene i Mariwan og andre steder i de kurdiske områdene sommeren 2005 (Totten 2007).

I og med at Landinfos kilde i Norge ikke oppgir når i 2006 det ble vedtatt å skifte fra offensiv til defensiv virksomhet, eller om hvorvidt vedtaket ble satt ut i livet og fulgt opp umiddelbart, kan en ikke trekke noen slutning om hvorvidt Wheelers besøk fant sted før eller etter at det ble besluttet å legge om virksomheten. Det en har, er en indikasjon på at det frem til et tidspunkt i 2006 ble drevet både offensiv og defensiv aktivitet. En har likevel ikke noen helt sikre opplysninger om at den offensive aktiviteten faktisk er blitt avviklet fra 2006 av. Opplysningene fra KSDP går i retning av å indikere at den fortsetter, men dette har ikke kunnet bekreftes.

Har organisasjonen et nært samarbeid med Kurdish Democratic Party of Iran (KDPI)?

KSDP sin representant i Damaskus sa at PAK og et annet kurdisk/iransk opposisjonsparti i eksil, Kurdish Democratic Party of Iran (KDPI) samarbeider bl.a. om å utføre felles eller samordnede væpnede operasjoner i Iran. Operasjonene deres retter seg særlig mot Paskaran, hæren og deres installasjoner. Paskaran er ansvarlig for det iranske grensevaktholdet (intervju i Damaskus oktober 2008).

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

Skriftlige kilder

- Aziz, Hewa (2009, 10. april). The Dream of a Kurdish State. *Asharq Alawsat*. Tilgjengelig fra <http://www.asharq-e.com/news.asp?section=3&id=16356> [lastet ned 11. mai 2009]
- KNC North America (2006, 24. mars). *Summary of the 18th annual KNC conference summary March 17-19*. Nashville: Kurdish National Congress of North America.

Respons Irak: Parti Azadi Kurdistan (PAK) – Kurdistan Freedom Party

Tilgjengelig fra http://www.kncna.org/docs/k_viewArticle.asp?date=3/24/2006 [lastet ned 11. mai 2009]

- KNC North America (2007, 28. mars). *Summary of the 19th annual conference of the KNC N.A.*. Nashville: Kurdish National Congress of North America. Tilgjengelig fra http://www.kncna.org/docs/k_viewarticle.asp?date=3/28/2007 [lastet ned 11. mai 2009]
- SOS Rasisme (2007, 2. november). *Støtt kampanjen for en offisiell anerkjennelse av Anfal-massedrapene og det kjemiske angrepet på byen Halabja som to forbrytelser mot kurderne og menneskeheten*. Oslo: De kurdiske gruppene i SOS Rasisme. Tilgjengelig fra <http://sos-rasisme.no/Sentralt/view/9984> [lastet ned 11. mai 2009]
- Totten, Michael J. (2007, oktober). The Next Iranian Revolution. *Reason online*. Tilgjengelig fra <http://www.reason.com/news/show/122023.html> [lastet ned 11. mai 2009]
- Wheeler, Jack (u.d.). Learn more about Dr. Jack Wheeler and To The Point. *To the Point News*. Tilgjengelig fra <http://www.tothepointnews.com/content/view/1117/90/> [lastet ned 11. mai 2009]
- Wheeler, Jack (2006, 3. oktober). With the peshmerga. *To the Point News*. Tilgjengelig via http://www.thevanguard.org/thevanguard/other_writers/wheeler_jack/061003.shtml [lastet ned 11. mai 2009]

Muntlige kilder

- Kurdish Social Democratic party (KSDP), representant for partiet. Intervju i Damaskus 6. oktober 2008.

Representanten har vært 7 år i Syria som KSDPs representant. Inntil 2003 gjorde han mye av det arbeidet den irakiske ambassaden skulle ha gjort, da denne var stengt i mange år frem til 2003. I denne perioden sluset han irakiske flyktninger via Syria, og bisto dem med å skaffe dem personlige dokumenter.

- Kurdisk kilde i Norge. E-post til Landinfo 30. mars 2009.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.